

Elinvoimakeskus

•Rauhoitettujen lintujen aiheuttamien viljelysvahinkojen arviointi

•Joni Kivimäki

•Itä-Suomen elinvoimakeskus

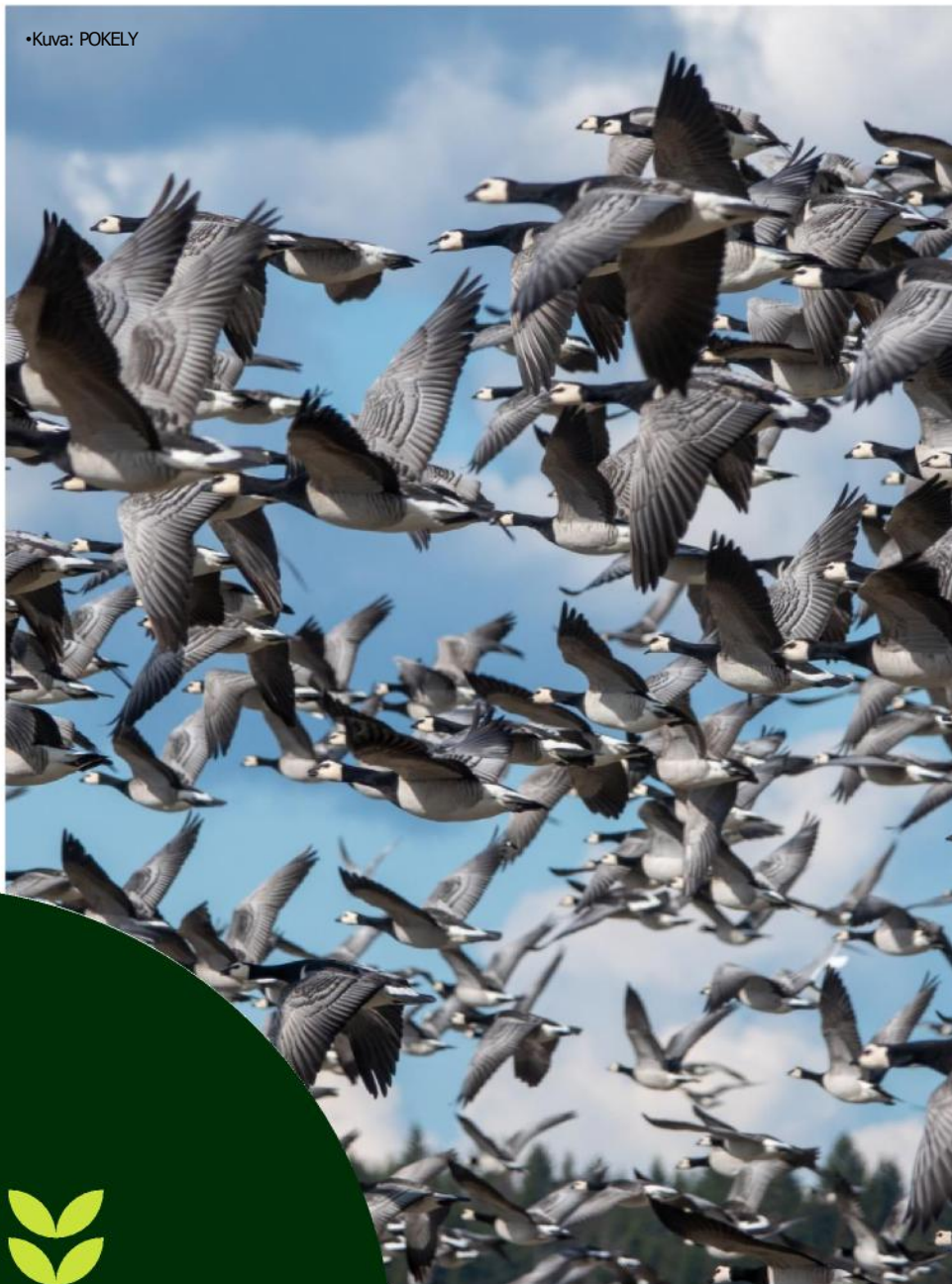
•21.1.2026

•Kuva: POKELY

•elinvoimakeskus.fi

• Kuva: POKELY

• "RauLaKo-laki"

-Laki (15/2022) rauhoitettujen eläinten aiheuttamien

-vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta

• **Valtioneuvoston asetus (115/2023) rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta**

•Kuva: Jari Kontiokorpi

•Rauhoitettu eläin?

- **RauLaKo-lain (4 §) määritelmän mukaan rauhoitetulla eläimellä tarkoitetaan luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettua, luonnonvaraisena esiintyvää lintua ja nisäkäästä**
- **RauLaKon perusteella maksettavien korvauksien ulkopuolella jää kaikki metsästyslain 5 §:ssä luetellut lajit mm. metsähanhi, merihanhi ja kanadanhanhi**

•Kunnan viranomaisen tehtävät 9 §

- **Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävänä on viljelysvahingon toteaminen ja arvioiminen.**
- **Toimivaltainen on sen kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen, jonka alueella vahinko tapahtuu.**
 - *”Vahingon toteaminen ja arviointi tulisi tehdä viipymättä sen jälkeen, kun kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen on saanut vahingonkärsijältä tiedon vahingosta. Tämän lisäksi kunnan viranomaisen tehtävänä olisi omien tehtäviensä osalta ohjata ja edistää avustusten, korvausten ja tuen toimeenpanoa ja soveltamista neuvonnalla ja ohjauksella.”*

- Näin haet korvausta rauhoitettujen eläinten vahingoista

- Ohjevideo

<https://youtu.be/pdj75-buSbM?si=9CaQRH8Hk1xEhRn4>

• Viljelysvahinkojen • korvausperusteet 17§

- Voidaan korvata enintään menetetyin sadon arvoa vastaava määrä sekä enintään vahingoittuneiden puutarha- ja taimitarhakasvien käypää arvoa vastaava määrä
 - ” *Satovahingolla tarkoitetaan sadon määrällistä menetystä. Korvausta voidaan maksaa myös silloin, kun rauhoitetut eläimet aiheuttavat sadon laadun heikentymisen, jolloin sato ei kelpaa aiottuun käyttötarkoitukseen*”
- Viljelysvahingon arvo määräytyy Ruokaviraston vuosittain riistavahinkolain (105/2009) 10 §:n 2 momentin nojalla viljelysvahinkojen korvaamisessa käytettävistä normisadoista ja yksikköhinnoista antamien määräysten perusteella
- Vahinkoalan välttämättömästä täydennys- ja uudelleenviljelystä voidaan korvata enintään 100 prosenttia viljelystä aiheutuneiden tarpeellisten materiaali- ja työkustannusten kokonaismäärästä.

Viljelys- ja eläinvahingon toteaminen ja arviointi 20§

- Toimivaltainen kunnan viranomainen.
- Arviointi on tehtävä viipymättä sen jälkeen,
 - kun elinvoimakeskus on vastaanottanut
 - vahinkoilmoituksen ja arvioinnin suorittava
 - taho on saanut tiedon vahingosta.
- Arvioijan on laadittava kirjallinen selvitys
 - vahingon määrästä ja laajuudesta.
 - ”korvauksen myöntämisen edellytys, että vahingon on arvioinut viranomainen”*
 - ” vahinkopaikkakunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen velvollisuudesta todeta ja arvioida viljelysvahingot”*
 - ” vahingon toteaminen mahdollisimman nopeasti edesauttaisi vahingon aiheuttajan ja vahingon laajuuden arvioinnin luotettavuutta. Ilman luotettavaa vahingon toteamista ja arviointia korvauksen maksamisen edellytykset voisivat jäädä täyttymättä”*

Lausunto

- Laji, kasvilaji, vahinkopinta-ala, vahinkoaste
- Onko täydennys/uusintakylvötarve
- Korjuukelpoinen kasvusto huomioidaan vahinkoasteen määrittelyssä
 - Jos korjuukustannukset ylittävät jäljelle jääneestä kasvustosta saatavan sadon arvon, voidaan katsoa, ettei satoa ole taloudellisesti kannattavaa korjata, jolloin vahinko katsotaan 100 % -> esimerkki myöhemmällä dialla
- Tieto ympäristösitoumuksen lintupeltotoimenpiteestä

”

**Vahinkoarvion on
perustuttava
ainoastaan ja vain
arviointihetkellä
todettavissa olevaan
tilanteeseen.**

”

Viljelyteknisistä virheistä tai säästä johtuvat satotappiot eivät kuulu korvauksen piiriin.

LUMIHÖMÖ VOI TUHOTA SYYSVIENOILLA ISOJA ALUEITA.
KUVA: ULLA HEINÖNEN, LUKE

- Jos lohkolta sato korjattu ennen arviointia -> ei lintujen aiheuttaman vahingon osuutta voida arvioida.
- Korvausta voidaan maksaa peltolohkolle, jota viljelijä ei virallisesti hallitse, jos hän pystyy osoittamaan oikeuden kyseiseen satoon -> esim. suullinen ”sadonkorjuusopimus” osapuolten kesken.

Esimerkkikuvia

Elinvoimakeskus

